

„38. Učiteľstvo a pedagogické vedy

1. Základné údaje

1.1. Názov študijného odboru v slovenskom jazyku	Učiteľstvo a pedagogické vedy
1.2. Názov študijného odboru v cudzom jazyku	Teacher Training and Education Science (<i>angl.</i>)
1.3. Študijným odborom sa nahrádza iný študijný odbor	☒ áno ☐ nie Ak áno, názov zodpovedajúceho študijného odboru alebo študijných odborov: 1.1.1. učiteľstvo akademických predmetov 1.1.2. učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy 1.1.3. učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov 1.1.4. pedagogika 1.1.5. predškolská a elementárna pedagogika 1.1.6. špeciálna pedagogika 1.1.9. andragogika 1.1.10. odborová didaktika
1.4. Nosné témy jadra znalostí študijného odboru	Študijný odbor zahŕňa širokú škálu prípravy profesionálnych pracovníkov pre oblasť výchovy a vzdelávania v celom spektre formálneho vzdelávania a neformálneho vzdelávania v rámci všetkých foriem celoživotného vzdelávania a učenia sa. Stojí na princípe inkluzívneho vzdelávania s ohľadom na výchovné a vzdelávacie potreby všetkých detí, žiakov i dospelaj populácie. V študijnom odbore sa uskutočňujú učiteľské študijné programy a študijné programy zamerané na ďalšie profesie orientované na výchovu a vzdelávanie. Pedagogické vedy v rámci študijného odboru sú akademickým pokračovaním prípravy na pedagogické profesie a profilujú programy pre tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania. Pedagogickou vedou v rámci tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania je aj odborová didaktika vo väzbe na učiteľstvo vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Študijný odbor vo svojom jadre zahŕňa systematické poznatky o javoch pedagogickej reality, obsahu a procesoch výchovy a vzdelávania a ich činiteľoch, ako aj poznatky o pedagogickej a špeciálnopedagogickej diagnostike a spôsoboch poznávania pedagogickej reality. Zhrňa poznatky o teóriách a koncepciách výchovy a vzdelávania a riešení rôznorodých výchovných a vzdelávacích situácií. Okrem pedagogického poznania zahŕňa študijný odbor vo svojom jadre taktiež poznatky, v ktorých sa reflektujú otázky relevantného psychologického a sociálnovedného poznania. V učiteľských študijných programoch zároveň zahŕňa poznanie disciplín príslušných vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov a ich didaktík, pre ktoré sa získava aprobácia. Nosnými témami jadra sú oblasti poznania súvisiace s organizáciou a riadením výchovy a vzdelávania, tvorbou výchovných a vzdelávacích programov, psychologickými a sociologickými aspektami výchovy a vzdelávania, a sociálnou a pedagogickou inklúziou. Súčasťou jadra sú aj oblasti zamerané na rozvoj kultúrnej a jazykovej gramotnosti a spôsobilost efektívnej evaluácie výchovy a vzdelávania v rámci príslušného zamerania pedagogickej práce. Neodmysliteľnou súčasťou jadra je aj rozvoj digitálnych zručností. Povinnou súčasťou prípravy absolventov študijných programov prvého stupňa, druhého stupňa a spojeného prvého a druhého stupňa v odbore je pedagogická alebo odborná prax. Vedomosti, zručnosti a kompetencie absolventa študijného programu, ktorý sa pripravuje na výkon profesie pedagogického zamestnanca alebo odborného

	zamestnanca, spĺňajú požiadavky profesijného štandardu začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca. Probácia učiteľského študijného programu nadväzuje na štruktúru a obsah štátnych vzdelávacích programov pre príslušné druhy škôl.
1.5. Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých je možné získať vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore	☒ prvý ☒ druhý ☒ tretí
1.6. Možnosť spojenia študijného programu prvého stupňa a druhého stupňa do jedného celku	☒ je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku ☐ nie je možné študovať samostatne v študijných programoch prvého stupňa a samostatne v študijných programoch druhého stupňa ☐ nie je možné spájať študijné programy prvého stupňa a študijné programy druhého stupňa do jedného celku
1.7. Kód stupňa vzdelania podľa medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelania (ISCED)	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania: a) akademicky orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 645, b) profesijne orientované bakalárske študijné programy vysokých škôl – kód 655. Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania: a) magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy vysokých škôl pokračujúce po dosiahnutí bakalárskeho vzdelania – kód 767, b) súvislé magisterské, inžinierske a doktorské študijné programy vysokých škôl – kód 766. Rigorózna skúška – kód 768. Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – kód 864.
1.8. Úroveň národného kvalifikačného rámca Slovenskej republiky – SKKR	Prvý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 6 Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 7 Tretí stupeň vysokoškolského vzdelania – SKKR 8
1.9. Možnosť uskutočňovať interdisciplinárne štúdiá	☒ áno ☐ nie

2. Možnosť vykonať rigoróznu skúšku a obhájiť rigoróznu prácu

- áno (iba v prípade študijných programov, ktorých absolventi získajú titul „magister“)
 nie

Ak áno, udeľovaný akademický titul

- „doktor prírodných vied“ (v skratke „RNDr.“)
 „doktor farmácie“ (v skratke „PharmDr.“)
 „doktor filozofie“ (v skratke „PhDr.“)
 „doktor práv“ (v skratke „JUDr.“)
 „doktor pedagogiky“ (v skratke „PaedDr.“)
 „doktor teológie“ (v skratke „ThDr.“)

3. Vyžaduje sa stanovisko k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi

- áno
 nie

Ak áno, názov právnickej osoby, ktorá stanovisko vydáva:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ak ide o študijné programy, ktorými sa získava kvalifikácia na výkon pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

4. Obsah študijného odboru

4.1. Oblasť a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu prvého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

Vedomosti Zručnosti Kompetencie	Absolvent disponuje poznatkami o psychologických, sociálnych a kultúrnych aspektoch vývinu jednotlivca, pozná a chápe koncept inštitucionálneho a mimoinštitucionálneho socializačného procesu v širších sociálnovedných súvislostiach. Má základný prehľad v sociálnej štruktúre spoločnosti, jej vzťahu a dopade na život jednotlivcov, na ich socializáciu, výchovu a vzdelávanie. Rozumie vzdelávacím a výchovným potrebám rôznych sociálnych, vekových, kultúrnych a jazykových skupín a disponuje základnými poznatkami o odlišnostiach vývinu jednotlivcov vyplývajúcich z týchto špecifik alebo zdravotných znevýhodnení, nadania a talentu tak, aby vedel uplatňovať princípy inkluzívneho, diferencovaného či individuálneho vzdelávania. Má základné zručnosti a prehľad v oblasti pedagogickej alebo špeciálnopedagogickej diagnostiky a jej využitia pri plánovaní výchovy, vzdelávania alebo poradenských procesov. V učiteľských študijných programoch absolvent disponuje potrebným poznaním disciplín príslušných vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov, pre ktoré je možné získať aprobáciu. Pozná aktuálne štátne vzdelávacie a výchovné programy a orientuje sa v základných princípoch tvorby školského vzdelávacieho programu a jeho uplatnenia pri výchove a vzdelávaní špecifických cieľových skupín alebo jednotlivcov. Absolvent má osvojené vedomosti z teórie výchovy a vzdelávania a ich aplikácie v praxi. Orientuje sa v základných rámcach vzdelávacej politiky, predpisoch, koncepčných a strategických dokumentoch, vzťahujúcich sa na činnosť školy, školského zariadenia alebo inej výchovnej alebo vzdelávacej inštitúcie. Má digitálne zručnosti a vo vzdelávacom procese vie používať digitálne technológie. Je schopný efektívne komunikovať, pracovať v tíme a pre tím. Je pripravený na autonómny výkon svojej profesie a ďalšie vzdelávanie a profesijný rozvoj.

	Absolvent učiteľských študijných programov navyše pozná organizáciu a podmienky vzdelávania špecifické pre vzdelávacie oblasti alebo vyučovacie predmety, pre ktoré získava aprobáciu. Pozná spôsoby formovania čitateľskej gramotnosti a digitálnych zručností prostredníctvom vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu, pre ktorý získava aprobáciu. Vie uplatňovať medzipredmetové väzby vo výchove a vzdelávaní a využívať postupy, ktoré formujú prierezové spôsobilosti detí a žiakov. Absolvent má zručnosti cielene a systematicky nastavovať a overovať efektívnosť postupov pri výkone pracovnej činnosti. Absolvent má digitálne zručnosti na príslušnej úrovni pre príslušný stupeň štúdia, ktoré dokáže využívať pri výkone povolania.

4.2. Oblasť a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu druhého stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

Vedomosti Zručnosti Kompetencie	Absolvent ovláda teórie výchovy a vzdelávania so zameraním na študijný program a dokáže ich vnímať na pozadí výchovnej a vzdelávacej praxe formálneho vzdelávania a neformálneho vzdelávania v rámci cieľových skupín detí, žiakov či klientov. Ovláda teoretické a praktické súvislosti obsahu výchovy, vzdelávania a didaktiky alebo metodiky v oblasti profesijnej prípravy študijného programu. Teoretické poznanie je rámcované súčasným pedagogickým myslením a perspektívnymi potrebami výchovnej, vzdelávacej a spoločenskej praxe, ako sú vyjadrované v medzinárodnom i národnom prostredí. Absolvent študijného programu zameraného na špeciálnu pedagogiku je spôsobilý pri realizácii výchovno-vzdelávacieho, pedagogicko-terapeutického, intervenčného alebo diagnosticko-poradenského procesu tento proces odborne plánovať, riadiť, metodicky realizovať, vyhodnocovať, a to v rôznych podmienkach špeciálnej alebo inkluzívnej výchovy a vzdelávania. Je spôsobilý formulovať adekvátne diagnostické, pedagogické a odborné závery, odporúčania a usmernenia. Absolvent pozná vývoj a súčasný stav vzdelávacej politiky na národnej a medzinárodnej scéne, pozná vývojovú dynamiku vzdelávacieho alebo poradenského systému a dobre sa orientuje v organizácii a riadení vzdelávania na národnej i regionálnej úrovni. Chápe výchovu a vzdelávanie na pozadí porozumenia kultúry, spoločnosti a sociálnych procesov, v rámci ktorých sa dejú, a ktoré ovplyvňujú formovanie jednotlivcov a napĺňanie ich vzdelávacích a výchovných potrieb. Rozumie pedagogickým potrebám súčasnosti, je spôsobilý efektívne plánovať, realizovať a hodnotiť výchovno-vzdelávacie alebo poradenské procesy v oblastiach svojej profilácie. Absolvent má primerané skúsenosti z praktickej realizácie výchovy a vzdelávania v každej profesii, na výkon ktorej sa vo svojom študijnom programe pripravuje. Dokáže túto prax reflektovať s pomocou osvojených teoretických poznatkov. Disponuje metodologickými poznatkami a má základné zručnosti skúmania pedagogickej reality, získavania a spracúvania výskumných zdrojov a informácií. Absolvent je spôsobilý pracovať so vzdelávacími a výchovnými programami. Absolvent učiteľských študijných programov pozná vývoj a súčasný stav štátnych vzdelávacích programov, má osvojené základné zručnosti pri tvorbe školských vzdelávacích programov a pri tvorbe triednych učebných programov. Orientuje sa v edukačných materiáloch, súčasne dokáže vytvárať vlastné edukačné materiály a vie uplatňovať širšiu škálu postupov a metód výchovy, vzdelávania alebo poradenstva. Je schopný začať pôsobiť v pedagogickej praxi smerom k postupnému preberaniu profesijnej autonómie. Spoločne sa orientuje v cieľoch výchovy a vzdelávania pre príslušnú časť výchovno-vzdelávacej sústavy a je schopný ich rozpracúvať na úroveň potrieb

	jednotlivca alebo skupiny detí, žiakov a klientov. Pozná a využíva viaceré spôsoby evaluácie vzdelávacích a výchovných aktivít, a na ich základe vie prispôsobiť výchovné a vzdelávacie prostredie potrebám skupín a jednotlivcov, s ktorými pracuje. Absolvent je schopný pracovať v tíme, je pripravený na komunikáciu s externým prostredím, ďalšími aktérmi výchovy a vzdelávania a zvláda verejný prejav. Dodržiava princípy profesijnej etiky, má pozitívny postoj k svojej profesii, cieľovej skupine a ďalšiemu vzdelávaniu. Tieto vedomosti a zručnosti sú založené na systematickom poznaní obsahu pre vzdelávacie oblasti alebo vyučovacie predmety, pre ktoré získava aprobáciu. Absolvent má široký kultúrny prehľad, disponuje rozvinutou digitálnou zručnosťou, ktorú cielene využíva na rozvoj digitálnej zručnosti detí, žiakov a klientov, s ktorými bude pracovať. Absolvent učiteľského študijného programu je pripravený rozvíjať všestrannú gramotnosť detí a žiakov, podporovať rozvoj ich občianskej angažovanosti, bezpečnosti a zodpovednosti, viesť ich k zodpovednému prístupu k životnému prostrediu a k zdraviu ľudí. Absolvent učiteľských študijných programov pre základné a stredné školy má osvojené aj vedomosti, zručnosti a kompetencie vymedzené bakalárskym stupňom vzdelávania v študijnom odbore. Absolvent má zručnosti cielene a systematicky nastavovať a overovať efektívnosť postupov pri výkone pracovnej činnosti. Absolvent má digitálne zručnosti na príslušnej úrovni pre príslušný stupeň štúdia, ktoré dokáže využívať pri výkone povolania.

4.3. Oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa študijného programu tretieho stupňa v súlade s príslušnou úrovňou národného kvalifikačného rámca

Vedomosti Zručnosti Kompetencie	Absolvent sa špecializuje na vymedzenú oblasť pedagogických vied, ktorou je spravidla pedagogika alebo jej odvetvia, andragogika, špeciálna pedagogika, didaktika predmetu alebo vzdelávacej oblasti. Získava spôsobilosti akademickej, výskumnej a vývojovej práce, aby sa v oblasti výchovy a vzdelávania uplatnil na pozíciách pre rozvoj vedy, realizácie výskumu, vysokoškolskej výučby, koncepcnej a vývojovej práce, profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov. Absolvent pozná normy, princípy a metódy vedeckej práce v oblasti pedagogického či didaktického výskumu. Pozná históriu a vývoj príslušného odboru v medzinárodnom komparatívnom rámci, jeho teoretické základy a metodológiu. Má rozsiahle odborné vedomosti z viacerých oblastí študijného odboru a zo súvisiacich študijných odborov, ktoré mu slúžia ako základ pre uskutočňovanie výskumu a vývoja a vytvárania nových poznatkov v oblasti pedagogických vied. Má prehľad v najnovších vedeckých poznatkoch v príslušnej oblasti študijného odboru v medzinárodnom kontexte. Absolvent samostatne plánuje, projektuje, organizuje a vyhodnocuje pedagogický výskum. Je schopný pracovať s národnými a medzinárodnými zdrojovými databázami. Je schopný koncipovať výskumný projekt, pracovať ako člen výskumného tímu. Je spôsobilý interdisciplinárne a medziodborovo spolupracovať, je schopný podieľať sa na medzinárodnej spolupráci v odbore. Aktívne sa zapája do vedeckej komunikácie v odbore, pravidelne publikuje výsledky svojho skúmania, zúčastňuje sa na rozvoji odboru. Má požadovanú úroveň vedeckej a publikačnej etiky a akademického písania, rozvinuté prezentačné schopnosti. Zapája sa do verejného diskurzu k témam svojho odboru. Dokáže prinášať a formulovať inovatívne a nové výskumné problémy či témy. Na základe svojich výstupov a zistení dokáže navrhovať, overovať a implementovať nové výskumné alebo pracovné postupy. Má predpoklady na dopĺňanie a upresňovanie vedeckého jazyka odboru. Má predpoklady na tvorbu nových okruhov poznatkov v rámci odboru. Absolvent sa vyznačuje

	nezávislým, kritickým a analytickým myslením, ktoré dokáže flexibilne aplikovať v podmienkach teoretického, empirického i aplikovaného výskumu. Samostatne prezentuje výsledky výskumu a vývoja pred odbornou komunitou v Slovenskej republike a v zahraničí. Je spôsobilý viesť vedeckú komunikáciu minimálne v jednom svetovom jazyku. Zohľadňuje spoločenské, vedecké a etické aspekty pri formulovaní výskumných zámerov, realizácii výskumu a interpretácii výsledkov výskumu. Absolvent má zručnosti cielene a systematicky nastavovať a overovať efektívnosť postupov pri výkone pracovnej činnosti. Absolvent má digitálne zručnosti na príslušnej úrovni pre príslušný stupeň štúdia, ktoré dokáže využívať pri výkone povolania.

“